

современной педиатр. - 2008. - №4. - С. 9-12.

6. Оганов Р.Г. Нерациональное питание / Р.Г. Оганов // Профилактика заболеваний и укрепление здоровья. - 1998. - №2. - С. 43.

7. Сухарев А.Г. Научные основы концепции улучшения здоровья детей и подростков/ А.Г. Сухарев // Гигиена и санитария-2000 -№ 3.-С.16.

8. Щеплягина Л.А. Дефицит кальция у детей / Л.А. Щеплягина, С.Н. Храмцова // Сборник научных материалов первого международного форума по детскому и школьному питанию. - М., - 2006. - С. 165.

Реферати

ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ ПИТАНИЯ УЧЕНИКОВ ГОРОДСКИХ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛ

Безпала З.В., Саргош О.Д.

В работе проведен анализ и дана гигиеническая оценка питания детей в общеобразовательных учебных заведениях города Полтавы за период с 2007 по 2012 года. Изучено фактическое питание организованных коллективов детей в 40 общеобразовательных учебных заведениях города Полтавы. В результате проведенного анализа организации питания учеников городских общеобразовательных школ установлено:

1. Обеспечение горячим питанием учащихся 1-11 классов было самым высоким в 2011-2012 учебном году и составляло 89%. Максимальный охват всеми видами питания учащихся 1-11 классов, в частности горячим питанием и буфетной продукцией, был в 2011-2012 учебном году и составил 98 %.
2. Обеспечение горячим питанием учащихся 1-4 классов значительно лучше, чем у учеников 5-11 классов.
3. Существующая организация школьного питания требует более детального изучения и корректировки.

Ключевые слова: организация питания, школьное питание, горячее питание.

Стаття надійшла 2.11.2013 р.

THE PECULIARITIES OF THE ORGANIZING OF THE CATERING FOR THE STUDENTS OF THE CITY SCHOOLS

Bezpal Z.V., Sargosh O.D.

The paper analyzes and given the hygienic assessment of nutritional status of children in secondary schools of Poltava in the period from 2007 to 2012. Studied the actual nutrition of organized groups of children in 40 secondary schools of Poltava. The analysis of the school catering for the city schoolchildren of the secondary schools in Poltava revealed the following facts:

1. The consumption of hot meals by pupils of the 1st-11th forms since 2007 to 2012 was the highest. It reached 89%. The consumption of hot meals and pantry products by these students was 98% by the end of 2012.
2. The consumption of hot meals by pupils of the 1st -11th forms is much better than of the students of the 5th -11th forms.
3. The system of the nutrition children at school needs to be regulated and the further research should be conducted.

Key words: the organizing of catering, school catering, hot meals.

Рецензент Катрушов О.В.

УДК 614

І.В. Белікова, О.В. Катрушов, А.В. Костриков, Л.А. Руденко
ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

Впровадження інформаційних технологій в лікарську практику в Україні сьогодні залишається одним з найбільш актуальних. При впровадженні медичних інформаційних технологій найбільш очікуваними результатами є: підвищення продуктивності праці лікаря за рахунок скорочення часу, що витрачається на ведення паперової документації; економія часу на складання статистичних звітів; зниження собівартості медичної допомоги; планування та контроль за витратами ЛПЗ на лікарські засоби; підвищення ефективності механізмів фінансового контролю.

Ключові слова: інформатизація охорони здоров'я, економічна ефективність.

Робота є фрагментом НДР «Наукове обґрунтування технологій управління та організації різних видів медичної, в тому числі стоматологічної, допомоги дорослому та дитячому населенню в період реформування системи охорони здоров'я», номер держреєстрації 0113U004778).

Сучасний період розвитку суспільства характеризується сильним впливом на нього комп'ютерних технологій, які проникають в усі сфери людського життя, забезпечують поширення інформаційних потоків у суспільстві, утворюючи глобальний інформаційний простір.

Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» зазначено, що одним з головних пріоритетів України є прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися і обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному і особистому розвитку та підвищуючи якість життя.

Питання впровадження інформаційних технологій в лікарську практику в Україні сьогодні залишається одним з найбільш актуальних. Поточний стан інформатизації охорони здоров'я характеризується неабиякою увагою з боку держави.

Загальновідомо, що без використання комп'ютерних систем все складніше надавати якісну медичну допомогу, оскільки лікарський процес супроводжується обробкою значних обсягів інформації, обслуговуванням великих потоків пацієнтів, а також проведенням складних діагностичних і лікувальних процесів [1,3,5]. Інформаційно-аналітичне забезпечення, з позиції системного підходу до явищ, являє собою високо значиму підсистему процесу управління. Створення і застосування системи медичної інформації - одне з визначних досягнень ХХ століття [2].

Метою державної політики щодо створення і розвитку інфраструктури інформатизації охорони здоров'я є досягнення світового рівня складових частин національної інформаційної інфраструктури.

Інформаційні системи охорони здоров'я (ІСОЗ) визначаються як комплекс компонентів та процедур, які виробляють інформацію для прийняття рішень з управління охороною здоров'я на всіх рівнях системи охорони здоров'я. Основні компоненти національної ІСОЗ є такими: процеси для збору, управління та аналізу даних; ресурси (людські, технічні та фінансові) для вироблення та використання інформації з питань охорони здоров'я; результати, включаючи розповсюдження та використання інформації з питань охорони здоров'я [4].

Не дивлячись на розвиток сучасних інформаційних технологій процеси інформатизації і комп'ютеризації системи охорони здоров'я в нашій країні проходять вкрай повільно. Згідно з черговим щорічним дослідженням країн щодо активності використання в них інформаційних технологій, проведеним Всесвітнім економічним форумом (World Economic Forum), перше місце в рейтингу, країни в якому ранжовані відповідно до "індексу мережної готовності" (Networked Readiness Index 2009- 2010, NRI), зайняла Швеція, а Росія й Україна відповідають лише на 80-му і 82-му місцях із 134 країн світу [8].

Метою роботи були аналіз та оцінка передбачення економічної ефективності від впровадження інформаційних технологій в медицині.

Методи дослідження: Бібліосемантичний, системного аналізу.

Результати дослідження та їх обговорення. Однією з проблем при впровадженні інформаційних технологій в медицині є оцінка економічної ефективності. На перший погляд впровадження будь-яких інформаційних технологій має виключно затратний характер. Але враховуючи передбачену медичну та соціальну ефективність (покращення стану здоров'я населення, підвищення якості медичного обслуговування, покращення якості роботи медичного персоналу та ін.) стає зрозумілим, що реальна економічна вигода прогнозована. Поняття «економічний ефект» та «економічна ефективність» відносяться до числа найважливіших категорій ринкової економіки. Економічна ефективність - це співвідношення між результатами господарської діяльності та витратами на працю та ресурси. Це відносна величина, визначити її можна лише зіставивши економічний ефект як результат діяльності з витратами, які зумовили цей ефект.

Для оцінки економічної ефективності можна використовувати досвід зарубіжних країн, так як в них процес інформатизації в медицині почався давно.

Так як віддача від впровадження медичних інформаційних технологій в цілому залежить від економії коштів за окремими напрямленнями витрат, то оцінка економічної ефективності може бути розрахована шляхом визначення як найбільш повного кола позитивних рис. [6,7].

Слід зазначити, що основою розвитку інформаційних технологій в медицині є впровадження системи електронної медичної картки та створення електронного реєстру пацієнтів.

При впровадженні медичних інформаційних технологій найбільш очікуваними результатами є: підвищення продуктивності праці лікаря за рахунок скорочення часу, що витрачається на ведення паперової документації; економія часу на складання статистичних звітів; виключення «людського фактору» при отриманні статистичної інформації; централізоване ведення нормативно-довідкової інформації; зниження собівартості медичної допомоги за рахунок організації швидкого доступу до необхідної інформації про пацієнта, зменшення витрат на дубльовані лабораторні дослідження; зменшення витрат на лікування несвоєчасно діагностованих захворювань, що відбулося внаслідок неотримання своєчасної оперативної медичної інформації; планування та контроль за витратами ЛПЗ на лікарські засоби; забезпечення персоналізованого обліку медичних послуг та використання лікарських засобів; забезпечення міжвідомчої та між секторної координації при наданні всіх видів медичних послуг населенню; підвищення ефективності механізмів фінансового контролю.

Результатом впровадження інформаційних технологій в медицині перш за все є економія робочого часу лікарів. Недарма, ще з ХІХ сторіччя основним економічним законом вважається закон економії часу - це один з загальних економічних законів, який характеризує джерело і спосіб підвищення ефективності суспільного виробництва. Дія закону економії часу поширюється не тільки на робочий час, а й на частину позаробочого часу. Насамперед у сферу його дії входить час на виконання сімейно-побутових обов'язків, який знаходиться за межами власне часу виробництва.

Слід розділяти ефективність впровадження інформаційних технологій у амбулаторному та госпітальному секторах. Що стосується амбулаторного сектору, то перш за все економічна вигода передбачається при зменшенні обігу паперових документів. Економія досягається за рахунок зменшення часу пошуку та видачі паперових карт, витягів, результатів аналізів, тощо. Одного разу зробивши запис у картку хворого, лікар має можливість у подальшому швидко ознайомитися з ресурсами амбулаторної картки та лише доповнювати її.

Не менш важливий електронний облік випадків, причин та кількості днів непрацездатності пацієнта. Складання реєстру листків непрацездатності дозволить підвищити і спростити контроль за обігом документу, та за показниками захворюваності з тимчасовою непрацездатністю.

Передбачено отримання економічного ефекту від скорочення часу при обміні клінічною інформацією між амбулаторіями ПМСД, консультативними поліклініками та стаціонарами.

У госпітальному секторі також основою економічної вигоди є економія часу, що призводить до зниження терміну госпіталізації. Перебування пацієнта у стаціонарі супроводжується безліччю різних втрат часу - затримок у призначеннях досліджень і лікуванні, в пошуку документів, у координації призначень різних

фахівців та ін. Система електронних медичних карт дозволяє звести подібні втрати часу до мінімуму і тим самим скоротити термін перебування пацієнта в стаціонарі.

Крім економії часу передбачено економію затрат на лікарські препарати. Затрати знижуються за рахунок можливості використання лікарями довідників та баз даних про лікарські препарати. За їх допомогою здійснюється вибір способу лікування відповідно до медичних стандартів з урахуванням вартості лікарських засобів, а також їх раціонального поєднання та оптимального терміну застосування.

Економічна ефективність передбачається і при використанні діагностичних досліджень. Це відбувається за рахунок зменшення витрат на дублюючі дослідження, а також можливість для лікаря отримувати результати досліджень в динаміці.

Особливої уваги слід приділити економічній ефективності від застосування інформаційних технологій при господарюванні та складанні різноманітних звітів. Більш ретельна та всебічна фіксація усіх проведених лікарських дій та процедур дозволить якісно проводити розрахунки та знизити суму непередбачених витрат.

Для оцінки впровадження інформаційних технологій в цілому необхідна інформація про всі статті витрат медичного закладу (заробітна плата, потреба в лікарських засобах, сумарних затратах лабораторії, сумарні затрати діагностичних відділень, кількість ліжко-днів, сума одного ліжка дня, адміністративні витрати та ін.), а також дані що до впровадження та експлуатації медичних інформаційних систем.

Висновок

Визначивши наявність економічної ефективності від впровадження інформаційних технологій в медицині, слід зазначити, що економічна ефективність в охороні здоров'я не може бути визначальною при виборі тих чи інших засобів профілактики, лікування, організаційних форм надання медичної допомоги. Проте критерії економічної ефективності - поряд з медичною та соціальною ефективністю - можуть допомогти у встановленні черговості проведення тих чи інших заходів в умовах обмеження ресурсів.

Література

1. Качмар В.О. Медичні інформаційні системи - стан розвитку в Україні / В.О. Качмар // Український журнал телемедицини та медичної телематики.-2010.-Т. 8., No1.-С.12-17.
2. Лисицын Ю.П. О концепции стратегии охраны здоровья / Ю.П. Лисицын // Проблемы соц. гиг., здравоохран. и истории мед.- 2003.- № 3. - С. 7-10.
3. Мінцер О.П. Информатика та охорона здоров'я / О.П. Мінцер // Медична інформатика та інженерія №2, -2010, -С. 8-21.
4. Тарантіно Л. Аналіз системи охорони здоров'я в Україні / Л. Тарантіно, С. Чанкова, Е. Прибл [та ін.] // Агенство США з міжнародного розвитку.-2011. -179 с.
5. Чурпій І.К. Сучасний стан інформатизації в медицині / І.К. Чурпій, Н.В. Чурпій, В.Д.Скрипко // Буковинський медичний вісник.-2011.- Т. 15, N 1.- С.171-173.
6. Girosi F. Extrapolating evidence of health information technology savings and costs / F. Girosi, R. Meili, R. Scoville // Santa Monica, Calif.: RAND Corporation, - 2005.
7. Wang S. A Cost-Benefit Analysis of Electronic Medical Records in Primary Care / Wang S.[et al.] // The American Journal of Medicine, Vol. 114, - 2003.
8. World Economic Forum. The Global Information Technology Report - 2009-2010.

Резюме

ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ОТ ВНЕДРЕНИЯ ЕДИНОЙ ИНФОРМАЦИОННОЙ СИСТЕМЫ В ЗДРАВООХРАНЕНИИ

Беликова И.В., Катрушов А.В., Костриков А.В., Руденко Л.А.

Современный период развития общества характеризуется сильным влиянием на него компьютерных технологий, которые проникают во все сферы человеческой жизни, обеспечивают распространение информационных потоков в обществе, образуя глобальное информационное пространство.

Главным приоритетом Украины является стремление построить ориентированное на интересы людей, открытое для всех и направленное на развитие информационное общество, в котором каждый мог бы создавать и накапливать информацию и знания, иметь к ним свободный доступ, пользоваться и обмениваться ими, чтобы предоставить возможность каждому человеку в полной мере реализовать свой потенциал, содействуя общественному и личному развитию и повышая качество жизни. При внедрении медицинских информационных технологий одним из ожидаемых результатов является экономическая эффективность вследствие повышения производительности труда врача, экономии рабочего времени, экономии при планировании затрат лечебного учреждения и др. Следует отметить, что экономическая эффективность в здравоохранении не может быть определяющей при выборе тех или иных средств профилактики, лечения, организационных форм оказания медицинской помощи. Однако критерии экономической эффективности - могут помочь в установлении очередности проведения тех или иных мероприятий в условиях ограниченных ресурсов.

Ключевые слова: информатизация здравоохранения, экономическая эффективность.

PREDICTING THE ECONOMIC EFFICIENCY OF THE INTRODUCTION OF A SINGLE INFORMATION SYSTEM HEALTHCARE

Byelikova I.V., Katrushov A.V., Kostrikov A.V., Rudenko L.A.

The modern period of development of a society characterized by rapid development of computer technology, they penetrate into all spheres of human life, that constitutes the global information space.

The main priority for Ukraine is to build an inclusive and development-oriented information society. One of the main results of the introduction of information technology in medicine is saving working time of doctors. It is important to distinguish between economic efficiency for polyclinics and in hospital settings. In the ambulatory sector, above all, the economic benefit expected with decreasing circulation of paper documents. Savings are achieved by reducing search time and issue paper maps, epirisis, test scores and more. It is important to conduct electronic registration of cases, the causes and the number of days of disability the patient. The registry sick leaves simultaneously simplify the monitoring of document flow and rates of disease with temporary disability. In the hospital sector as the basis of economic benefit is time saving, which reduces the period of hospitalization. Thorough and comprehensive fixing all conducted medical operations and of treatments will qualitatively carry out calculations and reduce unforeseen cash costs. It should be noted, economic efficiency in health care is not the primary indicator. But it helps in the prioritization of certain events.

Key words: Computerization of health, economic efficiency.

Стаття надійшла 7.11.2013 р.

Рецензент Шенітько В.І.